

‘Internationaal zijn we al heel tevreden met good practice’

Er worden internationaal niet meer specialisaties van accountants vastgelegd. Ook moet de opleiding tot auditor op bachelorniveau blijven, pogingen om dit uit te bouwen tot een master zijn ‘een stap te ver’. Dat zei Mark Allison, voorzitter van de International Accounting Education Standards Board, eind april op het symposium van de vereniging van Nyenrode accountancystudenten VAS.

TEKST ADRIE BOXMEER | BEELD SIMONE VAN ES

Het standpunt van Mark Allison staat haaks op de gangbare opinie binnen de Nederlandse accountancy (zie kader). Maar volgens Allison, tevens directeur van de Schotse beroepsorganisatie ICAS, zijn de ideeën van het NIVRA met betrekking tot de RA-opleiding ‘zeer respectabel, maar internationaal niet haalbaar’. “Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, om allerlei specialisaties internationaal vast te leggen. Daarvoor verschillen de regels en de praktijk in de diverse landen te veel. Neem bijvoorbeeld de belastingwetgeving. Dat is een breed terrein. Kennis van één bepaalde belasting is al een specialisatie op zich. Daar komt bij dat de belastingregels van land

tot land verschillen. Maak dan maar eens een standaard die op alle landen van toepassing is. Onmogelijk.”

POST-BACHELORNIVEAU

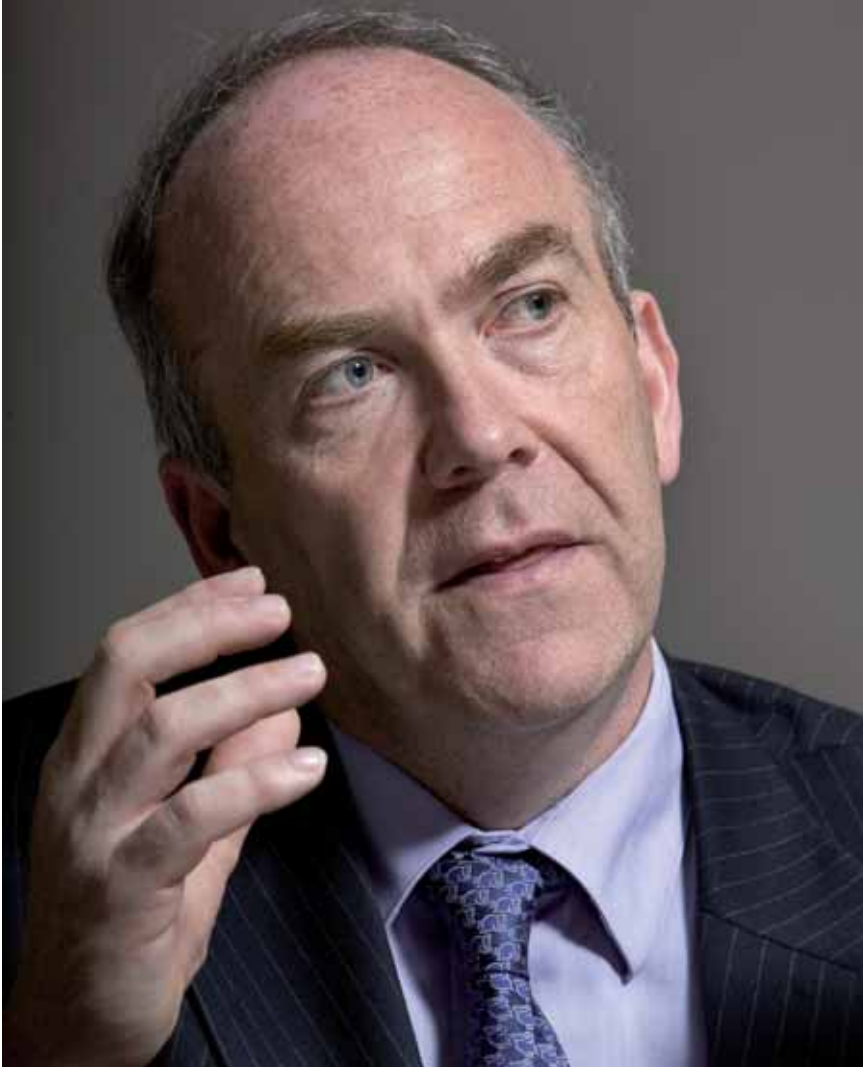
De IAESB hanteert bij de enige specialisatie die wel is vastgelegd, tot auditor (wettelijk controleur), overigens andere criteria dan het NIVRA. Bij de opleiding hiervoor gaat de IAESB uit van een post-bachelorniveau, terwijl het NIVRA

masterniveau eist. Allison: “Het bereiken van afstemming hierover tussen landen is erg moeilijk. Zo is het voor veel ontwikkelingslanden al een probleem om een opleiding op bachelorniveau in te richten. En het Verenigd Koninkrijk kent nauwelijks ‘RA’s’ die zijn afgestudeerd op het niveau van een academische master, terwijl er in de VS een probleem bestaat wat betreft het opdoen van praktijkervaring. Daar worden in een aantal staten nauwelijks eisen gesteld aan de praktische werker-
varing die men heeft. Invoering van Common Content in de Europese Unie met zeven landen is al een hele operatie. Dan kun je je voorstellen tegen welke problemen we oplopen in de VS, met vijftig staten met ieder een eigen opleiding.”

GOOD PRACTICE

De IAESB zal dus niet voor de opleiding tot auditor het masterniveau verplicht stellen. Allison: “Het NIVRA gaat uit van *best practice*, dat moet men vooral doen. Maar ik ben al blij als we internationaal het niveau van *good practice* kunnen bereiken. Overigens juichen we

‘Het is voor veel ontwikkelingslanden al een probleem om een opleiding op bachelorniveau in te richten.’

‘Het is niet realistisch om het Nederlandse niveau wereldwijd in te voeren.’

toe dat auditors aanvullende kennis opdoen. Bijvoorbeeld: iemand is afgestudeerd op bachelorniveau, maar heeft wat betreft specifieke kennis over audit een advanced level. Dat is meer dan bachelor, maar niet gelijk aan master. We pleiten er dan ook nadrukkelijk niet voor dat het NIVRA het niveau van de RA-opleiding verlaagt. Integendeel. Maar het is niet realistisch om het Nederlandse niveau wereldwijd in te voeren.”

UNIVERSITEITEN EN KANTOREN

Allison is in hoofdlijnen positief over de Nederlandse RA-opleiding. Hij praat met kennis van zaken, want twee jaar geleden was hij betrokken bij een review van de Nederlandse praktijk in het kader van Common Content. “Met name de samenwerking tussen universiteiten en kantoren vind ik heel erg goed. Veel partners in Nederland zijn ook in deeltijd hoogleraar. Hierdoor houden kantoren feeling met ontwikkelingen in het onderwijs en omgekeerd. In Schotland is dat helemaal niet zo.” Tijdens de review in Nederland ontdekte Allison ook zaken die kunnen worden verbeterd. “Het viel me op dat de universitaire opleidingen zwakker scoren wat betreft strategie en financieel management. Dat is in mijn land beter georganiseerd. Dat heeft ongetwijfeld te maken met het feit dat in Schotland naar verhouding maar weinig studenten na hun opleiding actief worden in het openbaar beroep. Maar liefst zestig procent werkt als accountant in business.”

GEVOLGEN KREDIETCRISIS

Heeft de kredietcrisis gevolgen voor de accountancyopleidingen?

Allison: “Natuurlijk. De crisis heeft interessante vragen opgeroepen over bijvoorbeeld de rol van het audit committee of de non-executive director. Ook is het noodzakelijk dat in de opleidingen de diverse financiële producten grondig tegen het licht worden gehouden. En dat er meer aandacht moet worden besteed aan governance behoeft geen betoog.” □

Accountant zal zich hoe dan ook specialiseren

Hoe ziet de accountancyopleiding van de toekomst er uit? Hierover hield de vereniging van accountancy studenten op Nyenrode (VAS) op 29 april 2010 een symposium. Behalve Mark Allison spraken daar Leen Paape, directeur van Nyenrode School of Accountancy & Controlling, voorzitter Ruud Dekkers van het NIVRA, Philip Wallage, lid van de CEA (Commissie Eindtermen Accountantsopleiding) en VAS-bestuurslid Tom Ooms.

Voor NIVRA-voorzitter **Ruud Dekkers** moet de opleiding meer aandacht besteden aan de basisvaardigheden, ICT, niet-financiële informatie, maatschappelijk verantwoord ondernemen en communicatie. Ook moeten studenten zich meer dan tot nu professionele scepsis aanmeten.

Volgens VAS-bestuurslid **Tom Ooms** wijzen de NIVRA-statistieken van de afgelopen dertig jaar op een toenemende specialisatie. Zo werkte in 1980 nog 52 procent van de RA's in het openbaar beroep, in 2008 was dat nog maar 36 procent. Daarentegen nam het aantal RA's dat een andere functie had (buiten de overheid of als intern accountant) in die periode toe van 28 procent tot 48 procent. Ooms pleitte voor een specialisatiefase in de (kop)opleiding tot RA, het loslaten van de masteris, een koppeling van de opleiding met Common Content en meer stagemogelijkheden.

Leen Paape is voorstander van een bacheloropleiding tot accountant met aansluitend een masterpostmastertraject tot Register Auditor. Over Common Content toonde hij zich kritisch: het project duurt te lang waardoor het resultaat op voorhand is verouderd. Verder wordt veel van wat men ermee wil bereiken al lang in Nederland toegepast.

CEA-lid **Philip Wallage** is een groot voorstander van specialisatie, hetgeen in de medische wereld en in de advocatuur al jaren de normaalste zaak van de wereld is. Wallage vindt dat elke accountant een stevige basis moet hebben in auditing, assurance en ITC. Ook moet hij op de hoogte zijn van gedragsaspecten (soft controls) binnen het vak.